

Markku Eestilä kok

Kirjallinen kysymys suurpetojen siirtämisestä luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V

Eduskunnan puhemiehelle

Suurpetojen kannanhoito metsästämyllä on oikeusjärjestelmän toimesta törmännyt Suomessa umpikujaan. Syynä ovat poikkeusluvista tehdyt valitukset ja KHO:n säädöstulkinta, joka ei tarkastellut ilveksen poikkeuslupaa luontodirektiivin 16 artiklan 1 luvun a—d alakohdan perusteella, vaan e-kohdan perusteella.

Suomen metsästyslakiin on erillisillä numeroilla nimenomaan kirjoitettu a—d kohdat luontodirektiivin mukaisiksi. Näin ollen Suomen kannanhoidollisen metsästyksen perusteet ovat vahvasti alakohtien a—d perustelujen varassa. Näistä alakohdista vain yhden täytyy toteutua, mikäli suotuisan suojelun taso ei vaarannu, eikä muuta vaihtoehtoa ole käytännössä olemassa.

Unionin tuomioistuin on todennut, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvan poikkeuksen päämäärä ei näin ollen voi lähtökohtaisesti olla sama kuin 16 artiklan 1 kohdan a—d alakohtaan perustuvien poikkeusten päämäärät. Tuomioistuimen mukaan e alakohtaa ei siis voida käyttää yleisenä oikeusperusteena poikkeusten hyväksymiselle direktiivin 12 artiklan 1 kohdasta, sillä muuten 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista muista tapauksista ja kyseisestä tiukan suojelun järjestelmästä tulisi tehottomia.

Luontodirektiivi on siis sitä väljemmin tarkoitettu tiukasti tulkittavaksi, mitä runsaammat riistakannat ovat ja mitä pienempi uhka suojelulle aiheutuu populaatiotasolla. Tämä on Euroopan unionin lainsäätäjiltä järkevä linjaus, sillä koko direktiivin tarkoitus on nimenomaan suojella tiettyjä riistakantoja eikä tehdä koko poikkeuslupajärjestelmää mahdottomaksi. Suomessa suurpetoja ei voida käytännössä metsästää "yksilöperusteisesti tarkasti valikoiden". Luontodirektiivi antaa siis jäsenmaiden lainsäätäjille liikkumavaraa, kunhan ei vaaranneta direktiivin tarkoittaman suojelun perimmäistä tarkoitusta.

Kotikutoiseen, KHO:n liian tiukan tulkinnan aiheuttamaan tilanteeseen olisi ratkaisuna suurpetojemme (karhu, ilves, susi) siirtäminen luontodirektiivissä tiukan suojelun lajeista liitteestä IV liitteeseen V eli joustavamman kannanhoidon lajeihin.

Luontodirektiivin säätämisen jälkeen suojelutoimet ovat suurpetojen osalta Euroopassa toimineet: suurpetokannat ovat vahvistuneet EU:ssa erittäin merkittävästi. Tapahtuneesta kehityksestä huolimatta EU-komissio ei itse ole noudattanut direktiivin 2 artiklan kohtaa 3, koska se toistuvista vaatimuksista huolimatta on jättänyt ottamatta huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistyk-

Kirjallinen kysymys KK 442/2022 vp

selliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet jättäessään siirtämästä suotuisalle suojelutasolle runsastuneita suurpetopopulaatioita IV liitteestä V liitteeseen.

Liitesiirtoa tukevat myös meillä Suomessa vahvistuneet, suotuisalla suojelutasolla olevat suurpetokannat: erityisesti karhuja ja ilveksiä on meillä enemmän kuin ainakin 150—175 vuoteen. Muista EU-maista Ruotsin hallitus on kesällä ilmaissut tarpeen suurpetojen liitesiiroon kannanhoidon helpottamiseksi, kuten myös äskettäin Ranska Emmanuel Macronin johdolla suden liitesiiirron osalta.

Direktiivin liitteiden muuttamista kuvaa direktiivin 19 artikla, jonka mukaan muutokset tulee tehdä liitteiden "mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen". Tieteellinen tarkastelu kuvaa aivan kiistatta suurpetokantojen merkittävän nousun suojelun onnistuttua. Suotuisan suojelutason saavuttamisesta huolimatta on ilmeisiä liitemuutoksia vaativa mukauttaminen toistaiseksi kokonaan laiminlyöty.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä tehdäkseen yhteistyötä muiden jäsenmaiden kanssa suurpetojen luontodirektiivin liitesiiroasiassa, jotta komissio saadaan aloittamaan liitesiiirtoprosessi?

Helsingissä 29.8.2022

Markku Eestilä kok